

څلور ویشتم فصل

د شکایتونو د اوریدلو عمومي حکمونه

یو سل او نهه څلویښتمه ماده: داسلامي امارت ټول وزیران، والیان، مسؤلین او مجاهدین په دې مکلف دي چې د دې وزارت له غوښتنې سره سم، د جرم د عاملینو په گوته کولو، راجلب کولو، تحقیقاتو بشپړولو، هر اړخیزو معلوماتو ورکولو او نورو اجرااتو کې پوره همکاري وکړي.

یو سل او پنځوسمه ماده: یاد وزارت دنده لري چې د مهمو او عاجلو شکایتونو د را رسېدلو پر مهال له سیمې څخه د معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره پلاوی ولیري، د اسلامي امارت له مقاماتو او ولایتي مسؤلینو څخه د ضرورت په وخت کې د همکارۍ غوښتنه وکړي.

یو سل او یو پنځوسمه ماده: که چیرته یو شکایت کوونکی خپلې اړونده مرجع ته عارض شوی وي او په عریضه باندې یې غور نه وي شوی او قضیه یې نه وي حل شوې که ډیره وړه هم وي یاد وزارت دنده لري چې یاده قضیه له پامه ونه غورځوي په حل کولو کې یې کونښن وکړي.

یو سل او دوه پنځوسمه ماده: یاد وزارت به د خپلو کاري تجربو په نتیجه کې داسې پلانونه او طرحې له مسؤلینو او عامو مجاهدینو سره شریکوي چې د شکایاتو د مخنيوي سبب کيږي.

یو سل او درې پنځوسمه ماده: یاد وزارت دنده لري چې مجاهدین په ټولو ممکنه لارو په دې وپوهوي چې د اسلامي ارشاداتو له مخې عامو او ولسي خلکو ته ضرر رسونه او د هغوی ځورونه په هیڅ صورت کې د منلو او زغملو وړ نه ده.

یو سل او څلور پنځوسمه ماده: د اړتیا په صورت کې د ځینو بورنونکو او زړه دردوونکو پېښو په اړه د شکایتونو د تر لاسه کېدلو په صورت کې په عاجل او مستند ډول راپورونه ترتیبول او په سمدستي توګه یې خپلو مربوطه مراجعو ته استول د یاد وزارت دنده ده.

یو سل او پنځه پنځوسمه ماده: یاد وزارت دنده لري چې د شکایتونو د څېړلو لپاره د اسلامي امارت له ویاندویانو، دسیمې له مخورو، آزادو مطبوعاتو، د قضیې له عینی شاهدانو، د منطقې له مسؤلو مجاهدینو او عامو مخلصو مسلمانانو څخه معلومات تر لاسه او د شکایت د اړونده قضیې ټول اړخونه تثبیت کړي.

یو سل او شپږ پنځوسمه ماده: یاد وزارت دنده لري چې وخت په وخت په مرکز او ولایاتو کې له مخورو اشخاصو سره ملاقاتونه وکړي، له علماء کرامو، روحاني شخصیتونو، جهادي قومندانانو، قومي مشرانو او د پوهنتونونو له استادانو څخه دې د اسلامي امارت د لوائحو فرامینو او پلانونو مطابق مشورې او نظرونه واخلي او د هغوی شکایات دې واورې.

یو سل او اووه پنځوسمه ماده: یاد وزارت دنده لري چې، د خپلو اړونده فعالیتونو د لاسه والي او مؤثریت په خاطر علماء کرام او با استعداد اشخاص په کار وګماري.

یو سل او اته پنځوسمه ماده: یاد وزارت دنده لري چې ټلیفون وړیا شمیرې، ځانګړی اېمپل آدرس او د واتساب نمبر جوړ او معرفي کړي تر څو د هغو پر مټ د شکایاتو په اړه د معلوماتو راغونډولو او له دوی سره د مجاهدینو او ولس د آسانه رابطې ذریعه شي.

پنځه ویشتم فصل د شکایتونو برخه

یو سل او نهه پنځوسمه ماده: یاد وزارت دنده لري چې دامارتي مسؤلینو او منسویینو په هکله د ولسي اشخاصو شکایتونه د کاري لائحه مطابق واورې او داجراآتو لپاره دې اړونده ذیصلاح ادارې او یا هم د مشرتابه د محترم مقام له لارې جدي غور پرې وکړي تر څو د اسلامي امارت او ولس ترمنځ د لا نږدې والي او خو شحالی سبب وگرځي.

یو سل او شپېتمه ماده: که چیرته د قصاص او حدودو د نه تطبیق په اړه ولسي وگړي شکایات او غوښتنې وکړي نو د دې ډول مسائلو له خپرلو څخه وروسته دا وزارت وظیفه لري چې موضوع له محاکموسره شریکه او تعقیب کړي.

یو سل او یو شپېتمه ماده: د شکایتونو اوریدلو مسؤلین دې د شکایت د اوریدو په وخت شکایت کوونکیو ته د لاندې ټکو توصیه وکړي:

الف: له بې ځایه شکایت څخه ډډه وکړي او داسی شکایت وکړي چې اثبات یې وکولای شي.

ب: شکایت کونکي دې په واضحو او ادبي الفاظو بیان وکړي چې د چا توهین پکې ونه کړي.

ج: له شکایت کونکي څخه دې وضاحت وغواړي چې مخکې یې له کومې مرجع سره خپل مشکل شریک کړی دی؟ ایا د دغې مرجع لخوا پکې کوم اجراآت شوي دي او که نه؟

یو سل او دوه شپېتمه ماده: شکایت کونکي ته که د شکایت کولو په وخت کې کوم تشویش یا ستونزه وي، د دې وزارت مسؤلین دنده لري چې شکایت کوونکو ته د شکایت کولو لپاره مناسبه او ډاډمنه فضاء برابره کړي چې هغه په پوره اطمینان سره خپل شکایت واوروي. همدا راز د شکایت په حل کولو کې دې د شرعي او قانوني اجراآتو اطمینان ورکړي.

یو سل او درې شپېتمه ماده: کله که یو شکایت کونکی احساساتي شي، په سخته لهجه خبرې کوي باید شکایت اوریدونکی له بشپړ صبر او تحمل څخه کار واخلي تر څو یې له اخلاقو څخه شکایت کونکی متاثر شي.

یو سل او څلور شپېتمه ماده: که د کوم شکایت کونکي شکایت بې ځایه ثابت شي د دې وزارت مسؤلین دنده لري چې شکایت کونکي ته مناسبه توصیه وکړي او که تکراراً یو سړی تهمت لگوي او بې ځایه شکایت کوي، نو د شرعي او قانوني اصولو موافق دې لازم اجراآت ترسره شي.

یو سل او پنځه شپېتمه ماده: یاد وزارت دنده لري چې د شکایت په حل کې قاطعیت وښيي او د امکان تر حده د هغه په حل کې عملي اقدام وکړي او خپل اجراآت دې تر آخره پورې تعقیب کړي.

یو سل او شپږ شپېتمه ماده: د هیواد په هره سیمه کې که عام مجاهدین او یامسؤلین له ملکي خلکو سره په بد چلند تورن وموندل شي یاد وزارت دې داسې اشخاصو ته د هغوي د دغه عمل د نه کولو توصیه وکړي. او د دغه عمل د تکرار په صورت کې دې دغه شخص خپلې اړونده مرجع ته معرفي کړي او د نه اجراآتو په صورت کې دې مجرم شخص او نوموړې مرجع محکمې ته او یا هم د اړتیا په صورت کې د مشرتابه محترم مقام ته معرفي کړي.

یو سل او اوه شپېتمه ماده: کومه موضوع چې محاکمو ثلاثه وو فیصله کړې وي او تطبیق یې نه کړي، شکایت کونکی حق لري چې د موضوع د عدم تطبیق شکایت وکړي، یاد وزارت صلاحیت لري چې د موضوع بشپړه پلټنه او د تطبیق کونښن یې وکړي او د نه تطبیق په صورت کې مسؤل شخص د امارت د رهبري مقام ته معرفي کړي.

یو سل او اته شپېتمه ماده: که چیرته یو کس یاد وزارت ته د کاري طرز العمل مطابق شکایت وکړي، له شکایت وروسته که کوم مسؤل یا بل شخص شکایت کونکی تهديد کړي یاد وزارت صلاحیت لري چې تهديد کونکی شخص نظامي محکمې ته معرفي کړي.

یو سل او نهه شپېتمه ماده: هغه موضوعات چې په محاکمو کې د اصولنامې او لائحه له ټاکلې مودې څخه خلاف جریان ته لويدي وي. یا د مسؤلینو لخوا په کې غفلت، تأخیر یا لاس وهنه کړي، یاد وزارت صلاحیت لري چې دوسیه په غور ولولي او داسې موضوعات او مسؤلین د اصولو مطابق مربوطه مراجعو ته معرفي کړي.

یو سل او اويا یمه ماده: که کومه موضوع د اجراتو لپاره مربوطه مرجع ته راجع شوې وي، یاده مرجع دې د اجراتو په هکله د شکایتونو اوریدلو وزارت ته په مکتوبي شکل معلومات ورکړي. د موضوع د نه اجراتو په صورت کې دې نوموړی مسؤل مافوق مرجع ته معرفي کړي.

یو سل او یو اويا یمه ماده: که چیرته دا ثابته شي چې د اسلامي امارت د منسویینو لخوا یو څوک په ناحقه په قتل رسیدلی وي او د مقتول ورته عارض شوي وي، یاد وزارت مسؤلیت لري چې قاتل شخص د محکمې ته معرفي او جریان تعقیب کړي او که چیرته د مقتول ورته د قاتل شخص د تهديد په خاطر عریضه نشي کولای یاد وزارت دې د مقتول ورته وو ته د عریضې کولو زمینه برابره کړي.

یو سل او دوه اويا یمه ماده: که شکایت د اصولو خلاف و او د شکایت اوریدلو په ادارې پورې یې تړوا نه درلود په عریضه باندې باید اجرات تر سره نشي او عارض ته د اړونده ستونزې د حل په موخه نیکې مشورې وړاندې او لازمې لارښوونې وشي.

یو سل او درې اويا یمه ماده: که شکایت د اصولو موافق وو او د شکایتونو اوریدلو په ادارې پورې یې تړاو درلود لاندې چارې پرې عملي کړي.

الف: شکایت باید په اصولي طریقه د شاکي لخوا په تحریري ډول د رسمي عریضې له لارې ادارې ته وسپارل شي.

ب: په هغه صورت کې چې شکایت د اصولو مطابق وي، د موضوع، شکایت کونکي او له چانه چې شکایت شوی وي په اړه دې هر اړخیز معلومات د شکایتونو د ثبت په کتاب کې ثبت کړي.

ج: که شکایت تلیفوني وي شکایت کونکي ته دې لازم هدايات وکړل شي او په بیړنیو حالاتو کې دې له ذریبطو ادارو سره د ستونزې د حل په موخه اړیکه ونیول شي.

یو سل او څلور اويا یمه ماده: د ثبت له مرحلې وروسته باید له معروض علیه سره اړیکه ونیول شي که ستونزه په اړیکه نیولو حل شوه بهتره ده، که د اړیکې نیولو له لارې ستونزه حل نشوه او معروض علیه شخص وي باید د تحلیل او پلټنې په موخه اړونده ادارې ته راوغوښتل شي، که د معروض علیه

راغوبنتل محدود وي او يا معروض عليه اداره وي په لومړي پړاو کې دې د رسمي استعمال په کولو سره پیل شي او که اړتیا د پلاوي لیرلو ته وه باید له مربوطه رئیس سره په مشوره د ښو معلوماتو راټولولو په موخه پلاوی ولیرل شي.

یو سل او پنځه او یا یوه ماده: که د معروض عليه له لوري څخه استعمال ځواب شو، باید له شکایت سره پرتله شي، که ځواب سم و او شکایت بې ځایه و نو دوسیه یې باید حفظ شي، او عارض ته دې توصیه وشي او که د استعمال ځواب ناقص و او شکایت کونکي په حقه و باید پوره تحقیق وشي او پایلې دې مربوطه مرجع ته ولیرلې شي.

یو سل او شپږ او یا یوه ماده: که استعمال ځواب نشو نو باید د استعمال کاپي او مربوطه اسناد دې د معروض عليه مافوق ادارې ته ولیرلې شي چې د مشکل په حل کې لازم اقدام وکړي، که ستونزه حل نشوه نو ټول اسناد باید په ولایت کې د ولایت مقام ته او په مرکز کې د وزارت مقام ته ولیرل شي ترڅو ستونزه حل شي.

یو سل او اوه او یا یوه ماده: که د معروض عليه په حاضرولو او یا استعمال کولو سره شکایت نه حل کیږي، د دې ډول موضوعاتو په هکله دې د یو هیئت په لېرلو سره له عامو مجاهدینو، مصلحینو او د اسلامي امارت له ذریعو ادارو څخه معلومات راټول کړل شي، د دې معلوماتو پر بنسټ دې شکایت وڅیړل شي او د حل لاره دې ورته پیدا کړل شي.

ومن الله التوفيق